

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A túlterhelés a mi iskoláinkban.

Zámos helyen fölmerült panasz folytán, a túlterhelés kérdése országossá nőtte ki magát s talán már nincs a hazában tanítótestület, mely fölöle nézetet ne kockáztatott volna.

Legutóbb a kalocsai főmegyében is kitérték e vitapontot s az egyetiek nagyobb része úgy nyilatkozott, hogy az elemi iskolai tanterv nem túlterhelő.

Persze azt, hogy ki mit ért túlterhelés alatt, senki se sietett körülírni. Pedig ezen fordul meg a dolog. Mert valamint egyik gyomrot nem terhel még meg annyi étel, mint mennyi a másikat már okvetlen megterheli: úgy az emberi lélek receptív képességei is fejtől fejig változnak.

Iskoláról lévén szó, nem szabad se maximális, se minimális mértéket használnunk, hanem egy meglehetősen fejű, viseletű és szorgalmu, tehát középszerű gyermeket kell szemünk elé képzelniünk s az átlagot reá nézve megszabnunk.

Tehát más szóval az a kérdés: gyözi-e egy 6—9 éves gyermek 4 normális év alatt megemészteni azt a tantervet, mely 1877. aug. 26-án 21,678. min. sz. a. kötelezőleg kiadott és ma is érvényesedik?

Vagyis tulajdonképen: úgy áll-e a dolog, hogy legalább a szorgalmas, középszerű tehetségek azt az előírt 11—13 tantárgyat a népiskolából csakugyan kiviszik magukkal az életbe?

Határozottan nem áll így a dolog. Mert százból 95 végzett normalista két héttel az egzáménon után nem tud se földrajzból, se polgári jogokból, se nyelvtanból, se a többiből jőformán semmit.

Legesattanosabb bizonyítékát látni ennek a gimnáziumba lépő gyermekeknél, akikről pedig nagyjában föltehető, hogy legalább szülei és bizonyítványuk szerint, már a saját érdekükben is, jól előkészültek s a jobb elemi tanulók közé sorakoztak.

E cikk írója tizenkét évi tanárkodása alatt — pedig ebből kilenc éven át, míg dívtak, mindenkor jelen volt a fölvételi vizsgálatokon — nem látott még az elemiből kilépett gyermeket, aki bár a beszéd- és mondat-részek biztos felismerésében kellő készséget tanúsított volna. Néha-néha egy-egy zsidó iskolából vetődött olyan fiú, aki a sok értetlen közül kivált; de általában egy egész fölvételi vizsgálat alkalmával sem volt 60—80 gyermek között 10%, akiket jó lélekkel ne lehetett volna elegendő előkészíttség hián visszavetni.

Pedig összesen mit követeltek tőlük? Lediktáltak nekik efféle mondatokat: „Isten e nagy világot semmiből teremtette.“ Még azt is megmondták nekik rendesen: „Látod, kis fiam, ebben a mondatban megvan mind az öt mondat-rész; mutasd meg, melyik másik.“

Még se tudta száz közül tíz se, az se, aki csupa jeles-kitűnőket hozott a bizonyítványában. Mi következik ebből? Sok minden, de leginkább az, hogy az a sok tudnivaló, melyet a fejletlen testű és lelkű 6—9 éves gyermekbe beledisputálni akarunk, mennyiségileg túlságos, minőségileg megemészthetetlen.

A Kalocsa érsekségei kath. néptanítók egyletei ismételtlen fölvetették már ezt a kérdést; azonban inkább opportunitási, mint didaktikai szempontok szerint mondtak benne ítéletet. Ugyanis mert a püspökkari elemi iskolai tanterv ugyszólván azonos az állammal, tehát úgy kerülték el a kérdés mérgét, hogy így decidáltak: A tantervbe vett tananyag, ha abból elhagyjuk az elhagyivalót, hát nem túlterhelő.

Hiszzen az természetes, hogy ha elhagyjuk azt, ami már sok, megmarad az elég. De hát nem így volt föltéve a kérdés, hanem úgy, hogy befér-e egy 6—9 éves gyerek fejébe mind az a tudás, melyet a tanterv abba a négy év alatt belecsepegtetni kíván?

És ha a praksisban az tűnik ki, hogy annyit, amennyinek elvégzése kívánatik, a legműveltebb

városi helyen is csak a választottak, faluhelyen pedig senki se képes a tanulók véérébe meneszteni: akkor sokkal jobb lenne a követelmények leszállítását és az elalkudhatlan minimumnak kijelölését a tanügyi hatóságnak magának kijelölni, mintsem azt a tanóra bizni, aki — emberek vagyunk! — lehet komótos is, ügyetlen is, fölületes is.

Szóval kitetszik a mondottakból, hogy az elemi iskolai tanterv csak keret, melyet minden iskola más-másképen tölt ki. Azért is szükséges volna hozzá egy praktikus kis kátét kapcsolni, melyben megjelöltetnék címszerint, hogy melyik tárgyból mely pontokat kell tüzetesen és mindenhol feldolgozni.

Szükséges volna ezen intézkedés már azért is, mert ismeretes, hogy a közegészségügyet kitalálták, ritka év mulik el valami argály, vagy más, iskolaeszkutató baleset nélkül. Ilyenkor aztán tisztára a tanító — esetleg fogyatékos bölcsességére van bízva az, hogy a argyakat s osztályokat a rendelkezésre álló időhöz képest a tananyag lényegébe vágólag vezesse.

Ha ellenben volna előtte egy határozott kis kör, melyen belül otthonosakká teszi tanítványait: akkor a netán fennmaradó erőt és időt ennek bővítésére fordíthatná s legalább meg tudná mutatni, mit végzett, azzal, hogy a keze alól kikerült gyermekek tudják is, amire tanították őket.

Mert nem tanulni, vagy úgy tanulni, hogy, ha kell, megint nem tudja az ember: az egyre megy.

Ne ámítsuk tehát se magunkat, se más, nagy és cifra tantervekkel; hanem vegyük tekintetbe a rendelkezésre álló erőt s időt s ahhoz képest jelöljük ki a tananyagot és pedig legelőször a legszükségesebbet, aztán fokozatosan a kevésbé szükséges részeket. Akkor aztán tanítványaink az életbe is visznek magukkal valamit az iskolai kincsekből s beteljesül, amire alkudni az elemi iskolánál legkevésbé lehet, hogy:

„Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk.“

Határozat

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának Zomborban 1889. évi február hó 6-án tartott rendkívüli közgyűlése által a néhai báró Rudits József hagyatékai ügyében.

A vármegye tisztii főügyésze által tett előterjesztésben foglaltak alapján, és különösen tekintve, hogy néhai báró Rudits József az 1879. szeptember 15-én kelt végrendeleti intézkedéseit, a három és fél évvel később 1883. április 17-én kelt végrendelettel teljesen megmáskítja; tekintve, hogy ezen második 1883. április 17-én kelt végrendelet a végrendelet által sajátkezűleg iratott, aláíratott és a törvényes számú tanúk által előttemezve van: az tehát alaki hiányok szempontjából siker reményével meg nem támadható;

tekintve, hogy ezen második végrendelet belkellékei hiányának a bíróság előtti bizonyíthatása bizonyosnak nem mondható, de ha ilyen bizonyítás sikerülne is, még nem következik abból okvetlen és szűkségkép az 1879. évi szeptember 15-én kelt végrendeletbeli intézkedések hatályba lépte;

tekintve, hogy egy az első végrendelet érvényben fenntartása és a második végrendelet megsemmisítése iránt indítandó kétségkívül hozadalmos és nagyköltéssel járó de eredményére nézve határozottan kétes pereskedés a vármegye érdekében kívánatosnak nem látszik;

tekintve, hogy pervesztés esetén a vármegye a közművelődés jótékony előmozdítása céljából nyerendő hagyománytól teljesen elesnék, az egyezés el nem fogadásával tehát az említett cél egészben veszélyeztetve volna;

tekintve, hogy a vármegye közönsége különben sines bővében jótékony és a közművelődési viszonyok emelésére rendelt alapoknak;

tekintve, hogy néhai báró Rudits József özvegye — egyenes törvényes leszármazók hiányozván — törvényeink értelmében özvegyi jogon özvegyesége tartamaig esetleg élte végéig az egész hagyatékai vagyont hasznait élvezni jogosult;

tekintve, hogy nevezett özvegy még igen fiatal korban van s épp azért a természet törvényeire alapított számítás szerint csak évek hosszú sora után léphetnének az 1879. évi szeptember hó 15-én kelt végrendeletben nevezett hagyományosok — kik közé Bács-Bodrogh vármegye is tartozik — azon ott rendelt alapítványok birtokába, ha t. i. az 1883. évi április 17-én alkotott, a

korábbtól teljesen elütő intézkedést tartalmazó második végrendelet nem léteznék, avagy bírói uton megsemmisítették!

tekintve, hogy az előterjesztett egyezés elfogadásával a vármegye előbb és a sok költséggel járó hosszas, de azért mégis kétes eredményű pereskedés nélkül jut az egyezségi tervezetben írott arány s leltári becsérték szerint is 90 ezer forintot megközelítő alapítvány birtokába;

tekintve, hogy csak 15 év alatt is a töke kettőzteszik, tehát a korábbi birtoklást ezen körülmény is előnyössé teszi;

tekintve, hogy az egyezés elfogadásával a vármegye a végrendelet bárónak az első végrendelet alkotásakor fennállott intencióit feltétlenül és már előbb valósíthatja;

tekintve, hogy a bemutatott egyezségi tervezet a magyar királyi honvédelmi- és vallás- s közoktatásügyi miniszterium kivételével — kik az egyezségi tervezetben foglalt arány szerint együttesen 4/1200 részben érdekeltek — a többi érdekeltek által vissza utasítva nem lett, illetve az érdekeltek legnagyobb része által már elfogadva van s csupán Bács-Bodrogh vármegye és Szabadka szab. kir. városának hozzájárulása van még függőben;

tekintve, hogy az ország elsőrendű tudósai által álló magyar tudományos akadémia is — mely Bács-Bodrogh vármegyével ugyanazon végrendeleti alapon áll — a fenforgó körülmények figyelembe vételével az egyezségi tervezet elfogadni jónak látta;

tekintve, hogy ezen hagyatékai ügyi illetén állapótában nincs a vármegye érdeke ellen az elhunyt nemes báró második végrendeletében örökösökül rendelt oldalági örökösök irányában a méltányossági tekinteteket is figyelembe venni;

tekintve, hogy a vármegye közönsége — azon körülmény folytán, miszerint Bács-Bodrogh vármegyének mintegy felszázados történelme a végrendeletző néhai báró Rudits József elhunytával magvaszakadt báró Rudits családdal, illetve nevével szorosan kapcsolatos — a báró Rudits család emléke iránt kegyelettel lenni magát erkölcsileg kötelezettnek érzi;

mindezeknél fogva a vármegye tisztii főügyésze előterjesztésének tudomásul vételével a néhai báró Rudits József hagyatékai felosztása iránt 1888. évi november hó 24-én Budapesten kelt egyezés úgy az 1889. évi január hó 24-én Budapesten kelt nyilatkozat, mely az érdekeltek nagyobb része által elfogadottat, a hivatkozott nyilatkozat 4. pontjának kivételével, (miután az abban foglaltak iránt már az egyezés első pontja intézkedik, s különben is az egyezés megkötésére nézve közönyös és jogilag az egyezkedő érdekeltekhez nem tartozó intézkedés.) — ezennel jóváhagyólag elfogadatik, és az annak aláírására imitt felhatalmazott vármegyei alispán megbizatik, miszerint azon egyezséget és nyilatkozatot jelen határozattal a nagyméltóságú magyar királyi Belügyminiszter urhoz jóváhagyás végett terjessze fel.

Hirek.

Egyházmegyei hírek. Bende József kalocsai apát-kanonok, bácsi főesperes házasságvédővé, Kleiner Lajos kalocsai nagyobb papnöveldei aligazgató a kisebb papnövelde kormányzójává kinevezettek; utóbbi egyidejűleg a főegyházmegyei első tankertület iskolálatogatói tisztétől fölmentetett s ezen hivatalra Fonyó Pál sikódi plébános, violaszinű öv használatának engedélyezése mellett, kinevezetett.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter mint kegyuraság, az üresedésben levő szántai plébános állásra Parcesztich József zombori káplánt nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Jójárt János pancsovai kir. törvényszéki aljegyzőt az ujvidéki kir. törvényszékhez helyezte át.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Szabó János ujvidéki kir. járásbírói joggyakorokot a pancsovai kir. törvényszékhez kir. aljegyzővé nevezte ki.

Választás. Kadarkuton, Somogyvármegyében, e hó 11-én volt a jegyző választás és egy derék bajai földink, Heckinger László, nyerte el az összes szavazatokat, pedig csak rövid ideje tartózkodik e községben.

Közmunkálati engedélyek. A közmunka- és közlekedésügyi miniszter gróf Pejacsevits Jánosnak a Bács-vármegyei vasutak Ó-Becse állomástól (a Tiszán áthidalással) a nagykikinda-nagybecskerekai vasut Török-Becse állomásig, esetleg e vasut egy más megfelelő pontjáiig; továbbá Ó-Becse állomástól Ujvidékig, az ottani állomáshoz való csatlakozás nélkül, s az utóbbi vonalból Szt.-Tamásig vezetendő helyi érdekű vasuti vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre adta meg.

A bács-tiszai társulattól. Meghívó. Folyó 1889. évi február hó 23-ik napján d. e. 11 órákor Zenta város közgyűlési termében társulati választmányi rendkívüli közgyűlés fog tartatni, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak. Ó-Kanizsán, 1889. évi február hó 13-án. Tóth József, társulati elnök. Tárgyak: 1. Pénztárnok jelentése a pénztár állapotáról és a pénztárvisz-gálat. 2. A választmányi tagok kimerítő jelentése az egyes öblüzetek védtöltésének állapotáról, az azokon elhelyezve levő védanyagok és eszközökről és a töltések személyzetéről. (Mi végből felkéretnek a választmányi

tag urak, hogy e tárgy kimerítő jelentéstiket magukkal hozni sziveskedjenek.) 3. Hevesy Adolf kérvénye napi- és munkadíjak utalványozása iránt. 4. A töltésépítési és magasztási munkákat tárgyzó műszaki tervezetek bemutatása és a kivételhez szükséges költségek beszerzése tárgyában intézkedés. — Meghívó. Folyó 1889. évi február hó 23-ik napján d. u. 3 órakor Zentán a város közgyűlési termében társulati rendkívüli közgyűlés fog tartatni, melyre az érdekeltek megfelelő képviseltetés s illetve az azon leendő megjelenésre hivatalos tisztelettel meghívotnak. Ó-Kanizsán, 1889. évi február hó 13-án. Tóth József, társulati elnök. Tárgyak: 1. Elnöki jelentések. 2. A töltésépítési és magasztási munkákra vonatkozó műszaki tervek bemutatása és a kivételi módzatok megállapítása. 3. A töltésépítési munkálatokhoz szükséges költségek beszerzése tárgyában intézkedés. 4. Az 1888-ik évről szóló számadások felülvizsgálására bizottság kiküldetése. 5. Zenta város polgármesteri hivatalától vett értesítés felolvasása, mely szerint Mikosevits József a választmányi tagságról leköszönt és ezen helynek betöltése. 6. Ó-Becse társulatságnak Dörner Márton választmányi tag leköszönését bejelentő értesítésének felolvasása s helyébe új választmányi tag választása.

Közzgyűlés. A zombori I. temetkezési egyesület f. évi február hó 17-én d. e. 10 órakor tartotta az évi rendes közgyűlését, következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. E nagy gondnal, fáradsággal és szakértelemmel összeállított elnöki jelentés, mely az egyesületnek 1864. évtől kezdve a mai napig leplezetlenül tárta fel az egyesület pénzügyi ügyeit s tükröz adta vagyoni állásának, felolvastatván, örvendetes tudomásul vétetett. 2. Hátralekötött tagok túrlése. 18 egyleti tag tartozása átviteltet az 1889. évre, de miután azok mind e mai napig tartozásuknak az egyesület irányában eleget nem tettek és ezek közül csakis egy élt felelősségi jogával, 17-en a tagok sorából töröltetni határozottak. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. Felolvastatván, tudomásul vétetett, a számadatok a felmentvény megadása javasoltatik, mely megadott. 4. Jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Heindlhofer Róbert és Thum Vince urak. 5. Tisztújítás. Elnök a maga és tisztársai nevében leköszön, mire korelnöknek Sztrilich Mihály, bizalmi férfiakul Heindlhofer Róbert, Stefanovits Uros Koján és Bittermann Nándor megválasztottak, mire a 40-es választmányba 78 szavazati lap beadásával 72 szótöbbséggel a következők választottak: Bácsér János, Bagó István, Bittermann Nándor, Blechl Károly, Cziczmann Mihály, Czinkler István, Frey Imre, Gottlieb Márton, Heindlhofer Róbert, Huber Antal, Husvéth István, Jankovits Antal, Jauch Ferenc, Juhász Mihály, Krizmanits József, Mayer Ignác, Mayer Károly, Masirevits Sándor, Markovits Mihály, Martinovits János, Maicher Balázs, Mrakovits Ferenc, Ohr János, Petroczy Antal, Reitter Nándor, Richter Ferenc, Sztrilich Mihály, Sztojaevskovits Miklós, Szlavy Ferenc, Sztanimirovits Pál, Stefanovits Uros (Koján), Schaffner József, Tésits György, Teichmann József, Tillinger Ferenc, Thum Vince, Wage-mann Simon, Valter Nándor, Wolf József, Zimmermann János, és ezzel a közgyűlés a korelnök és Schaffner József urak életével véget ért.

Bulkeszről írták: Folyó hó 12-én temették el Glozsán község jegyzőjét nagy részvét mellett. Kozlovary főszolgabíró koszorút tett sírjára s mint minta jegyzőjét siratta az elhunyt Kolényi Gusztávban. Sírja felett Szaberényi (szilbási) magyarul, Langhoffer (bulkeszi) németül és Stehlo (glozsáni) tótl mondak beszédeket. Béke hamvaira! Kolényi ritka becsületes embernek volt ismerve itt az Alsó-Bácskában. — Ugyancsak e hó 13-án temették el Kiszacs község jegyzőjét, Baruszkovitsot.

Meghívó. A hodsági takarékpénztár 1889. évi február hó 24-ik napján d. e. 9 órakor a takarékpénztár ülésstermében XVII. évi rendes közgyűlését tartja. A közgyűlés tárgyai: 1. A közgyűlési elnök megválasztása. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti eredményről. 3. A mérleg előterjesztése és a tiszta nyereségy mikénti felosztása iránt intézkedés. 4. A felmentvény megadása. 5. A visszalépett 6 igazgatósági tag helyébe alapszabályaink 74. §-a értelmében megválasztása. 6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tagnak megválasztása. 7. Netáni indítványok. Az igazgatóság.

A halászlé törvény életbeléptetése. Széchenyi Pál gr. kereskedelmi miniszter törvényes felhatalmazása alapján elhatározta, hogy a halászléről szóló 1888. XIX. t. c. folyó évi május 1-én életbeléptjen. Egyszermind ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott egy terjedelmes rendelet, melyből a következő, a halak tilalmi időszakára vonatkozó határozmányokat közöljük: A tilalmi időszak a következő halfajoknál következésképp állapított meg: (a) zárjelenben foglalt számok a halak minimális hosszúságát fejezik ki centiméterben, mely méretnél alul azokat kifogni egyáltalán tilos.) Fajták: április 1-től június 15-ig (80); Fogas-stüllő: április 1-től június 15-ig (35); Galóca: március 1-től május 31-ig (54); Keesege: április 1-től június 15-ig (30); Kóstüllő: április 1-től június 15-ig (40); Lazac: szeptember 15-től január 31-ig (50); Lepényhal: március 1-től április 30-ig (25); Marna: április 1-től június 15-ig (30); Pisztráng: szeptember 15-től január 31-ig (20); Ponty: április 1-től július 15-ig (30); Söreg: április 1-től június 15-ig (50); Szintok: április 1-től június 15-ig (80); Tetemestok: április 1-től június 15-ig (100); Viza: április 1-től június 15-ig (150); Rák: ápril 1-től május 15-ig (8). A rendelethez az említett halfajoknak szó- és rajzbeli ismertetése van mellékelve.

Tizenöt éves férj. Kivételes nőtülési engedélyért folyamodott Szabadkán egy 15 éves bunyevác legény. Különös a dologban az, hogy mind a szakértő orvosok, mind szülői tanusítják, hogy a folyamodó érett a házasságra.

Koncert. E hó 14-én Bulkeszen igen kiténően sikertült koncert tartatott. A program 12 számot foglalt magában s hol egyesek, hol a kar adott elő darabokat. A kar minden darabot kiténően adott elő, különösen kiemelendő a „Nur nicht im Winter sterben“ s a „Zechers Wunsch“ kezdetű dallamok. Az egyesek közül kiténően Kovács Liszka és Breslauer Fáni kisasszonyok és különösen Raff tñnt ki humorisztikus előadásával. Oroszlánrész, hogy ily egyöntetű mulatság összejött, csakis Laughoffer Károlyt és a karmestert illeti. A koncert után táncmulatság is volt, a négyeseket Rapp Károly rendezte. Hatott-e e mulatság a partoskodás lecsillapítására? meglátjuk.

Közzgyűlés. Az ó-kanizsai öngyógyító szövetség f. évi március hó 3-án tartja évi közgyűlését.

Az iparos-dalárda dal- és táncestélye. A zombori népkör 1889. évi március hó 3-án vasárnap a „Vadászkürt“ nagytermében a „zombori népköri iparos-dalárda“ első nyilvános fellépésével a dalárda pénztára javára dal- és táncestélyt rendez. Műsorozat: 1. „Hymnus“, Erkel Ferenctől. Előadja a dalárda. 2. a) „A faluban a legárabb én vagyok“, b) „Rég lehullott levele már a fának“, c) „Rám se nézett“, d) „Kedvemre való“. Magyar népdalok, Nádor Gyulától, zongorakísérettel éneklé Perisits Lázár. 3. „Viharban“. Férfikardal, Dürnertől. 4. „Hymnus az éjhez“. Férfikardal, Beethoven-től. 5. „Távolban“. Magán-basszus; férfikar kísérettel Möhringtől. A magánrészét éneklé Dorotits István. 6. a) „Vékony léja van a piros almának“, b) „Csók, csók, csók“, c) „Kis szerkes, nagy szerkes...“, d) „Ugyan edes komámasszony...“. Magyar népdalok, férfikarra Káldy Gyulától. Belépő-jegyek 80 krajváll Kollár József ur könyvkereskedésében, Mayer és Thum urak kereskedésében és Kummerkromer András ur fodrász-üzletében előre is válthatók. Feltűzések közönnel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor.

A járványos löbetegek érdekében a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter fölszólítást küldött a hatóságokhoz, hogy mielőtt valami járványos löbetegek fordul elő az illető területen, azt azonnal jelentésk be az ott állomásozó katonai hatóságnak, hogy a kineztári lovak is meglegyenek védve a járványtól. Abban az értesítésben pedig, a mit a járványról a miniszterhez szoltak küldeni, legyen benne az is, hogy a katonai hatóságot mikor értesítették a járványról.

Közzgyűlés. A zombori általános ipartestület f. évi február hó 17-én, közel 400 iparos részvétével rendes évi közgyűlést tartotta. 1. Elnökül Husvéth István Mrakovits György alkaptány s iparhatósági biztossal a közgyűlés határozatképességét konstatalvá, üdvözi a jelenlevőket s a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja s s felhívja jegyzőt az eljárásságnak 1888. évi működésére vonatkozó jelentése felolvasására. (A jelentés lapunk legközelebbi száma hozza.) A jelentés helyeslőleg tudomásul vétetik s a jelentésben foglalt munkaprogram tervezetét képest az utjonnan megválasztandó eljárásság megbízatik, hogy: a) a segédek, tanoncok és mesterek közötti viszony rendezésére vonatkozó szabályzat kidolgozásával; b) tegyen intézkedést és javaslatot az ipartestületnek adandó alkalommal való (temetés stb.) ünneplés kivonulási iránt; c) tegye meg a szükséges lépéseket egy segédi közös szálló (Herberg) létesítése iránt. 2. Az évi számadások megvizsgálása s a számvévek jelentéséhez képest a felmentvény megadása. A számadások s a vagyonskimutatás felolvastatván, helyeseknek találtatnak s a számvévek jelentése alapján a számadatoknak s az eljárásságnak az 1888. évre a felmentvény megadatik. 3. Az 1889. évi költségvetés, valamint a hozzájárulási kules megállapítása. Olvastatván az eljárásság által előterjesztett költségelőirányzat. Zsuffa Vince ipartestületi jegyző ezzel kapcsolatban a következő javaslatot terjeszté elő: Tekintettel azon körülményre, hogy a segédi szálló (Herberg) létesítése iránt beterveztet javaslat elfogadtatott s az eljárásság annak keresztülvitelével megbízott, jegyző nem képzelheti azt anyagi hozzájárulás nélkül keresztülvitelének s azért indítványozta, hogy a szálló létesítéséhez ez évben az ipartestület ó. é. 60 forint járuljon s mint-hogy a költségvetés kiadási rovata 60 forint emelkedett, állapították meg a hozzájárulási kules ez évben 60 kr helyett 80 krban. Több hozzájárulás után a költségelőirányzat ezen módosítással elfogadtatik s a hozzájárulási kules (pótlék) az 1889. évre az 1 fnt rendes évi tagdíjon kívül 80 krban állapítottik meg s a Herbergre 60 fnt kiutalványoztatik. 4. Olvastatik az eljárássági határozati javaslat a jegyző fizetésének 100 forinttal leendő fel-emelése iránt, tekintettel arra, hogy más nagy városok ipartestületeinél a jegyzőnek nagyobb fizetése van s e mellett még fizetéses könyvelőt és irnokot is tart, hogy jegyzőnk, a jegyzői teendőkn kívül a könyvelést is eszközölje s mellette egy irnoksegédet tart. A közgyűlés tekintettel szük anyagi viszonyaira, több hozzájárulás után a jegyző fizetését a régi 400 fntban állapítja meg. 5. Elnökül Husvéth István a saját, ugy az eljárássági tagok, mint a számvévek nevében megköszönve a belejők helyezett bizalmat, leköszönvén, felhívja a közgyűlést egy választási elnök választására, mihez képest választási elnöknek Bittermann Nándor választatván, elfogalja az elnöki széket s felhívja a közgyűlést az eljárásság újból megválasztására, mihez képest egyhangulag s eljenzéssel elnöknek újból Husvéth István iparos választatik meg. Számvévektől megválasztattak Jездимировits Lyubó Miller Vilmos és ifj. Bosnyák József iparosok. Eljárássági tagoknak: Pekánovits András, Valentínovits Ferenc, Odrý János, Szalay Ferenc, Metz Antal, Lang Flórián, Bikár Kuzman, Cziczmann Mihály, Benya András, Szabácsy Mihály, Ehrlich Nándor, Protits Sztévan választattak meg. Husvéth István, az utjonnan megválasztott elnök tisztársai nevében megköszönve a beleje helyezett bizalmat, a jegyzőkönyv hitelesítésére Bittermann Nándor, Vrana András és Kandler József iparosokat felkéri s a közgyűlést, több tárgy nem lévén, feloszlottanak nyilvánítja.

Színház. Csóka Sándor színigazgatónak kérelmére Baja város tanácsa engedélyt adott, hogy f. év március 15-től kezdve Baján színi előadásokat rendezhessen.

Kimutatás. Vettük a zombori első betegsegélyző és temetkezési egyesület 1888. évi üzletforgalmának kimutatását. A humanus egyesület az elmúlt évben gyógykezelésre 564 fnt 39 krt, temetkezésre 32 fntot, betegsegélyezésre 298 fnt 50 krt fordított; az egyesület tiszta vagyona 2174 fnt 71 kr.

Közzgyűlés. A „Zombori népköri iparos dalárda“ f. évi február hó 17-én tartotta meg I. évi rendes közgyűlését, mely alkalommal Zimmermann Gyula jómódu derek iparos mester választatott meg elnöknek, Szigethi István alelnöknek, Sörös Antal karmesternek, Horváth Pál pénztárnoknak, Bagó István jegyzőnek és Harpf Jenő szertárnoknak; választmányi tagokká: Nagy Lajos, Perisits Lázár, Bizony János; a számvizsgáló bizottságba: Báics Vladimir, Józich Ferenc és Mészáros Sándor.

Gyászhir. Millassevits sz. Kropacsek Laura saját, valamint kiskorú árvaí Leona és Margit nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti felejthetetlen jó férje ifj. Millassevits Antal m. kir. postamesternek f. hó 17-én reggeli 2 órakor, rövid szenvedés után, életének 40-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai hétfőn, február 18-án d. u. 5 órakor

fognak a nemes-militicsi családi sírboltnak örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat kedden, február 19-én d. e. 9 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatattani. Nemes-Militicsen, 1889. évi február 18-án. Elhunytát kesergik: Id. Millassevits Antal, Millassevits-Mucina Anna, szülei. Özv. Mucina Andrásné sz. Harlikovits Terézia, nagyanyja. Millassevits Mariska férj. Kugler Nándorné, Millassevits Janka, Millassevits Anna férj. Balogh Józsefné, Millassevits József és neje Róza, Millassevits Erzsé, testvérei, valamint nagyszámú rokonai és jóbarátai.

Ó-Kanizsáról írták: Folyó hó 14-én d. e. 11 órakor tartotta az ó-kanizsai izr. hitközség gyászistenítészletét Rudolf trónörökös halála alkalmából. A feketével bevont falak élénken hirdették, hogy a templomba ez alkalommal gyászoló közönség gyülekezik. Valóban zsufolásig telt meg a különböző vallásfelekezetek képviselőivel, élükön a prépost-pébános és a szerb egyházzfival, s azonkívül helységünk intelligenciájával, kik mindannyian élénk érdeklődéssel vártak a ritka kitűnő szónoknak ez alkalmi előadására. Valóban még minden várakozást túlhaladott dr. Fleesch Ármín rabbinak magas szellemi tehetségéről, mely érzelmeről és széleskörű műveltségéről tanuskodó és gyönyörűen előadott beszéde, mely 3/4 órán át lekötötte a hallgatóság figyelmét és könnyekre fakasztotta őket, úgy, hogy nem egyhamar fog elenyészni ama hatás, melyet keltett. Az egész beszéd megérdemelné ugyan, hogy közöltsék, de egyes részeket akarunk csak belőle kiemelni. Beteljesült a próféta látomása: Es megszűnik az örömmek minden hangja, minden vígság, mert a bánatérzet bús fátyola terül a kedélyekre. A mily váratlan volt az eset, ép oly mély volt a seb, melyet ittőt széles e birodalom minden polgárának szívébe, a trón számolyától kezdve, le a gunyhók legigénytelenebb lakójáig mindenkit borzadály futott végig e hir hallatára. Nem volt fegyver, mely e lenyírre ki nem hullott volna a harcos kezéből, kitért légherő bármi szent eszméért; a lelkesedés tovaragadó lángja mintegy parancsra löhdet le és a legélenkebb mintakévd mella borongással törpült a szánalom nyomása alatt... Mennél jobban szeretjük koronás Királyunkat, mennél inkább varázsoljuk lelki szemünk elé azon igen számos tettet, melyet népének fejlesztésére, boldogítására diésőségteljes uralkodása alatt alkotott már: annál jogosabb azon gyász, mely országszerte oly élénk kifejezésre jut, melyben minden polgár osztozik, midőn tudja, hogy legalkotmányosabban uralkodó földi atyjának szíve — mely telve van népe iránti szeretettel — most örömtelen, mert életének büszkesége sirba szállott, magával temetve mindent, a mit tudományban, a lélek nemes tulajdonai-ban magának szerzett... De csak teste adatott vissza a föld lágy ölének — lelke élni fog, emléke tiszteltetni fog a tudományok körében, melyeket oly lelki szeretettel sajátított el és vitt előbbre, élni fog a művészetek különféle ágaiban, melyekben oly szép eredményt tudott felmutatni, élni fog emléke a harsi dicsőség után vágyók közepette, élni fog azon jótékony intézményekben miket alkotott, emléke fennmarad tul birodalmunk határain, tul oceanokon és földrészekben... E birodalom minden polgárának ezen jogos panasza van a végzet intőzójéhez: Mért dermedtek meg oly korán azon kezek, melyek oly sok üdvöset alkottak; mért zárultak be oly korán azon ajkak, melyekről az igazság és jóság oly sok szava hangzott; mért szűnt meg oly korán dobogni azon szív, mely telve volt szeretettel a nép iránt, mely oly fögékony volt milliók panaszai iránt; mért szűnik meg működni oly korán azon elme, mely önnálló felfogásával, ritka itélő tehetségével, messzeterjedő ismereteivel oly sok hasznot hozhatott volna; mért kellett Rudolf trónörökösnek távoznia e földről, mielőtt még teljesithette volna ana legmagasztosabb hivatását, hogy egykoron majd legalkotmányosabban uralkodó atya nyomdokaita lépve, boldogíthatta volna a népek millióját. S miután még a zsidók veszteségét eszetelte, imára fordítá kezét s így szolt: Irgalom és könyörület atya! Istentiszteletre gyűltünk egybe, hogy lelki üdvéért könyörögjünk, bocsáss meg neki, ha élte utolsó pillanatában gyöngye volt, ha hibázott, ha eltévedt; hisz csak ember volt ő is, sem-medben még az angyalok sem tiszták, részesítisd mnenyei irgalmadban, add meg neki az égi üdvöt. Hadd találja fel lelke örök békéjét a mennyek szent birodalmában, bova felszállott az angyalok boldog csoportjába, honnan gyönyörködhetik az isteni fenség örök világosságának szemlélésében. De midőn lelki nyugalomért eszedünk, hosszú életet is kértünk tőled szeretet Királyunknak, adj vigaszt mnenyei forrásodból azon sebre, melyet ittőtől azon szívébe, mely nem szakadt meg atyai fájdalomban, azon lélekbe, mely nem görnyedt meg szülői keservében, mert tudja, hogy élnie kell alattvalóért, milliók szorulnak még támogatására, milliókat kell még boldogítania, adj hossza, zavartalan jölétet ezentül azon fejedelmeknek, ki vallási szent istenbízalomtól áthatatlan szól a szentírás szavával: Elnémul ajkam, nem nyitom fel panaszra elled, nem zúgolodom akaratom ellen, te adad és te vetted magadhoz. Legyen a Királyi család vigásza a nemzet szeretete, részvéte, azok fájdalma kisebbitse bánatukat, oh add meg ezentül szívök minden vágyát, halgass meg alattvalóinak öszinte fohászát. Amen. — A gyászima elmondása zárta be az ünneplést, mely méltán be-íllt volna bármely legnagyobb város templomába is.

Népköri tisztújítás. A zombori népkörnek f. hó 17-én tartott közgyűlése alkalmával a tisztújítás következőképen ejtetett meg: Elnök Jakobtsits Mihály, alelnök Stebler Lajos, jegyző Lukits Béla, aljegyző Weisz Vilmos, pénztáros Czinkler Gyula, igazgató Veszolovszky Péter, aigazgató Czozner József, ügyész Perviz Sándor, könyvtárnok ifj. Husvéth István. Választmányi tagok: Andráska Alajos, Bácsér János, Beller Béla, ifj. Bosnyák József, Bugarszky Miklós, Dr. Csiliás Benó, Czinkler István, id. Dsinics Antal, Gottlieb Márton, Heller József, Hruby Mihály, Jakobtsits János, Klug Antal, Mayer Frigyes, Márts Erneszt, Platzer János, Schaffner József, Szalay Ferenc, Szaitz Lajos, Szigetesi István, Szlavy Elemér, Ugyri Mihály, Valter Nándor és Zimmermann Gyula.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület havi közlönye, a „Gazdasági Értesítő“ 1889. évi január és február havi 1. és 2. száma a következő tartalommal: A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület állapota és működése az 1888. évben. — Gazdakörök. — A zentai gazdakör. — A szeghegyi olvasókör. — A Bács-Bodrogh vármegyei méhészegylet. — Az ó-kanizsai gazd. olvasókör. — A cukorépa (3 ábrával). — A zabtermesztésről. — Konyhakészeti tanfolyamok gazdasszonyok és serdülő lányok részére. — Fedezte-

tési állomások Bács-Bodrogh vármegyében. — Jegyzőkönyv (1889. febr. 3-iki közgy.) — Az egerek ellen a méhesben. — A mangolica sertés. — Vegyesek. — Apró közlemények: A szegedi paprika. A burgonya mint takarmány. — Olvasásra ajánlható gazdasági munkák a borítékon.

Közgyűlés. A hódásági vöröskereszt-egylet újonnan megalakult választmánya folyó hó 16-án tartotta tisztújító közgyűlését, melyen az egylet elnökeivé: Jusits Lajosné urhölgy és Osztormayer József esperes plébános újra egyhangulag megválasztottak. Ezen egyhangú választásban csak ama bokros érdemek osztatlan elismerése nyert hi kifejezést, melyeket az elnökök e jótékony egylet felvirágoztatása körül évek hosszú során át szereztek. Az egylet eddigi gazdája: Schumacher Jakab, kit a közbizalom most is újlag felkeresett, sokoldalú elfoglaltsága miatt a neki egyhangulag felajánlott gazdai tisztet továbbra is elfogadni hajlandó nem lévén, neki, ki e tisztet az egylet alakulása óta önzetlen és fáradhatatlan buzgósággal viselte s kinek az egylet anyagi előrehaladását, gyarapodását illetőleg, hervadhatatlan érdemei vannak, köszönet szavaztatván, ügybuzgó működésének emléke az egylet jegyzőkönyvében örökített meg. Megválasztottak továbbá gazdává: Grizmann Károly, orvosass: dr. Hofbauer Miklós és jegyzővé: Skultéty Jenő. E humánus egylet olyanok vezetésére volt és van most is bizva, kiknek nemesak nevéik, hanem tapasztalt ügybuzgalmuk is biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy e jótékony egylet a jövőben is élni, hatni és lelkeket hódítani fog. r. t.

Meghívó. A hódásági kaszinó-egylet, saját helyiségében, könyvtára javára, folyó évi február hó 28-án táncal egybekötött közvacsorát rendez. Kezdeté 1/2, 8 órakor. Belépti díj személyenként 1 frt.

Közgyűlés. A zombori első betegsegélyző és temetkezési egylet f. é. február hó 24-én d. e. 9 órakor a városba nagy termében rendes évi közgyűlést tart. Társsorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Az évi zárszámadás előterjesztése. 3. Elnök, alelnök, 24 választmányi és 5 ellenőri tag választása. 4. Indítványok tárgyalása. Kelt Zomborban, 1889. február 10-én. Az elnökség.

Bál. Palánkáról írják: Folyó hó 9-én volt Uj-Palánka a lövészegyleti (Schützen-Verein) bál, mely Mezey Imre tb. főszolgabíró és egyleti főparancsnok, ugy Büchler Róbert községi jegyző fáradozása folytán nagyon jól sikerült. 30 kr beléptidíjjal 60 frt folyt be.

Tovarisova község 1889. évi legtöbb adót fizető képviselőinek névjegyzéke: Gazdaszati kincstár 3121 frt 95 kr, Erdészeti kincstár 3095 frt 35 kr, Nagy István ügyvéd Palánkán 1117 frt 94 kr, Radojesin Gyóka földbirtokos Tovarison 771 frt 40 kr, Szlávi János kir. közjegyző Palánkán 649 frt 02 kr, Radojesin Gávra földbirtokos Tovarison 543 frt 63 kr, Rosenberg Vilmos postamester Tovarison 433 frt 03 kr, Mihelsz Károly nagybérő Palánkán 404 frt 25 kr, Vissy József főszolgabíró Hódásghon 385 frt 63 kr, Tillinger György földbirtokos Gajdóbrán 336 frt 25 kr, Vidákovits Miklós lelkész Tovarison 330 frt 25 kr, Bugarszki Lázár földbirtokos Tovarison 295 frt 35 kr, Bugarszki Jozsim földbirtokos Tovarison 284 frt 79 kr, Todorov Aeko földbirtokos Tovarison 278 frt 75 kr, Milovánov Mita földbirtokos Tovarison 277 frt 64 kr, Kolozsváry Sándor főszolgabíró Ujvidéken 264 frt 68 kr, Prótits Tanaszia, földbirtokos Tovarison 264 frt 15 kr és Mayer László néptanító Tovarison 257 frt 08 kr adóval.

Városi közgyűlés. Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottsága 1889. évi február hó 19-én délután 4 órakor a városba nagy termében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Pénzügyminiszeri leirat a pósta utcai egyemeletes kincstári épületnek a kir. járásbírószágh elhelyezése céljából 13,000 frt vételárért kilátásba helyezett átengedése tárgyában. Zomborban, 1889. évi február hó 17-én. Dr. Csíhás Benő, polgármester.

Az ifjusági bál közbejött akadályok folytán f. é. március hó másodikán nem tartható meg, minck folytán a rendező bizottság elhatározta, hogy a bált március hó 9-ikére halasztja el, a mikor az okvetlenül meg fog tartatni. A vidéki meghívottak erről külön értesítettni fognak, a helybeliek kéretnek azt ez uton tudomásul venni. A kik tévedésből meghívót nem kaptak s arra igényt tartanak, kéretnek ez iránt a rendezőség elnökéhez, Zákó Milán urhoz fordulni.

Csuroghról írják: Rudolf trónörökös lelki üdvéért fényes gyászisteniztetet volt f. h. 10-én délelőtt 10 órakor a helybeli gör. kel. szerb templomban. A templom zsufolásig megtelt diszes közönséggel. A gyászmisét — minthogy Vuceseries Uros plébánosunk beteges — egy helyettes mondotta. Mise alatt a templomi énekkar megható gyászdalokat énekelt. — A csurogi izr. imaházban a trónörökös halála alkalmából f. h. 10-én reggel 8 órakor gyászisteniztetet volt. Az imaház minden zuga megtelt diszes és előkelő közönséggel. Friedmann Salamon helybeli rabbi h. tartott emelkedett hangon gyászszónoklatot. Beszéde Jeremiásnak azon szavaiból indult ki: „Oh hazámnak népe, ölt gyászsírókat s hints hamut a fejedre, siralmasd keserűen, mert gyászolnod kell egyetlen egy fiadat.“ A többek közt kiemelve a mélyen sujtott király végtelen fájdalomát, mint az öreg Jákob megszagattván ruháit, gyászt ölt és siratja fiát, mondván: „Sirva megyek az én fiam után a koporsóba!“ Majd megemlékezett a trónörökös fényoldalairól is és búléseink szavai szerint végzé: „A jámborok és tudósok csak haláluk után lesznek híresek s a szentek közé soroltatnak.“ A szép szónoklatot megható ima fejezte be. A nagy halotthoz méltó gyászünnepély két zsoltár elnekléssel végződött. — A helybeli róm. kath. templomban Rudolf trónörökös lelki üdvéért f. h. 11-én reggel 8 órakor tartott az ünnepélyes gyászisteniztetet. A „népkör“ testületileg gyászlófogó alatt vonult be a templomba és a gyászmisét Zoni Fábán helybeli plébános mondotta. — A csurogi kaszinó saját könyvtára javára f. é. február hó 13-án a „Zöldkoszoru“ nagytermében zártkörű tánevigalmat rendezett, mely — dacára a mostoha és zord időnek az itt tartott mulatságok közt ritkítja párját. Nagy számu, diszes közönség jelent meg, mely a lehető legfesztelenebb és legkedélyesebb hangulatban mulatott. A hölgyek elegáns és izléses ruhái a bál fényét nagyban emelték. A terem fényes és meglepően diszes volt. A rendező bizottságot feltétlen elismerés illeti meg azért a buzgalomért, mellyel a közönség szórakoztatásról gondoskodott. E végből nem is mulasztatjuk el a 4 rendezőnek hálás elismerésünket nyilvánítani. Rendezők voltak: Kohn Miksa, Lampel Lipót, Fischer Vilmos és Weisz Frigyes, a kik a bál sikere érdekében semmi fá-

radságot nem kíméltek, és így a sikert a legnagyobb mértékben el is érték. Az ó-becei zene pedig éppen alkalmas volt arra, hogy a kedély hangulatát és a jó kedvet fokozza. A jelenvolt szépek felsorolását nem kísérem meg, nehogy csak egy virág is kimaradjon a szép rózsafüzérből. Az első négyest 40 pár táncolta. Felülizettek: Vuceseries Gábor 1 frt, Eckstein Ármín 80 kr, Weisz I. Mór 70 kr, Klein József 60 kr, Müller Ármín (Ó-Bece) 50 kr, Weisz Frigyes, Kohn Miksa, Lederer Zsigmond, Lampel Pál, Löwy József 40—40 kr, Selveiger Mór és Löwy István 30—30 kr, Hirtenstein Ignác, Lampel József, Löwy Ármín (Verbász) és Kellner Sándor 20—20 kr, melyért fogadják ez uton a kaszinó nevében a legőszintebb köszönetet.

Közgyűlés. A zombori sport-egylet február 17-én tartotta meg igen látogatott rendes tisztújító közgyűlését. A közgyűlés első tárgya volt a tudomásul vett választmányi jelentés, mely eléggé tanuskodik a mellett, hogy az egylet már teljesen átlépte a kezdet nehézségeit. A jelentés szerint az egylet 118 tagból áll. A még mindig fenálló rendszeres torna- és vívógyakorlatokon a múlt évben tartott 37 órán át összesen 495 tag vett részt. A nagyon mult évi december 31-én, készpénzkövetelés és felszerelésekben teher nélküli 758 frt értéket képvisel. A mult évi kiadások 1000 frt 74 kr, a bevételek pedig 1033 frt 64 kr tettek ki. A torna- és vívófelszerelés közel teljesen mondható és jövőre a kisebb pótlásokon kívül a sport egyéb ágai tekintetében is a beszerzés lehetőségessé fognak válni. A pénztáros által benyújtott számadások megvizsgálására a közgyűlés Kubicska Hugó, Krék Arnold és Putnik Rezsó urakat küldte ki. A választmány javaslatára elfogadott előirányzat szerint a bevételek 1360 frt 40 kr, a kiadások 1180 frt-ra vannak előirányozva. A kiadások közé egy bicikli beszerzése is fölvétetett, úgy, hogy a kerékpár sport is a működés keretében föl lesz véve. Ezek után a közgyűlés a tisztikart és választmányt ez évre a következőleg alakította meg: Elnök Cziedler János, alelnök dr. Pilszánovits Mátyás, titkár Kikindai Aladár, pénztáros Raab Béla, szertáros Raisz Lajos, orvos dr. Rátai József, ügyész Henneberg Sándor; a választmányi rendes tagjai: dr. Czvetkovits Péter, Lelbach Keresztély, Zákó István, Zsulyovits Ernő, Michailovits Kornél, Trischler Ferenc, Városv László, Zákó Milán, Konyovits Dávid, dr. Széchenyi Tamás, Fernbach József és dr. Dekker Gyula; póttaggjai: Hauke Imre, dr. Lovász Márton, Solli Gyula és dr. Zlinszky Aladár.

Meghívó az adai dalkör 1889. február hó 24-én a nagyvendéglő disztermében alaptökeje javára hangversennyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Műsor: 1. „Dalok“, zongorán előadja Nagy Mariska k. a. 2. „Magyar népdalok“. Éneklő a dalkör. 3. „Zampa“, nyitány Heroldtól. Zongorán előadja: Wolf Etelka k. a. és * 4. „A légy“, vig monolog. Guiard után Hevesitől. Szavalja: Huszagh István. 5. „Lützow vadászadala“ Wébertől. Éneklő a dalkör. 6. „Beriot-Variációk.“ Hegedűn, zongorakísérettel előadja: Jelinek Béla és Révfy Géza. 7. „Szép Ilonka“, melodráma. Vörösmartytól, zenéje Ernyeytől. Zongorakísérettel szavalja: Dwelly Mariska k. a. 8. „La violette.“ Variációk Hercztől. Zongorán előadja: Révfy Géza. 9. „Ez a kislány...“ és „Helyre Kati“, éneklő a dalkör.

Táncvigalom. A torzsai ifjuság megtartotta f. hó 12-ére hirdett táncmulatságát, mely minden várakozást örvedetesen felült. A Torzsán tartott mulatságok mindig kiténtek szép sikerük által, de ezen legutóbbi bál, azt látszott bizonyítani, hogy Torzsa a környék intelligenciájának kedvence helyévé vált — mert a mostoha időjárás dacára oly tömeges számban jelentek meg a vidéki vendégek, hogy akármely rendezőségnek örömtől dobogott volna szíve! Az idegen vendégek koszorú legkedvesebb rózsái a következő hölgyek voltak: Kulpinról Szemző Aglaja kisasszony kedves mamájával, Uj-Sóóveről Hartmann Jolán és Örszike továbbá Pálffy Etelka kisasszonyok, Deszp.-Szt.-Ivánról Schneider k. a., Verbászról Kármán Blanka, Tessényi Berta, Róth Irén és Mauer Gusztika k. a.-ok, Pivnicáról Gieszkann k. a., Csuroghról Veisz Hermin k. a. A Torzsáról megjelent bálvendégek sorában láttuk Stock Etelka k. a.-t, továbbá Famlér Emma, Tessényi Janka és Löbl uróket. — A tánc gyönyörűen feldiszipített teremben reggeli 6 óráig tartott.

Kereskedő ifjuság bálja.

— 1889. évi február 16-án. —
Valami „személyi hír“ félével is kezdhethém, azal, hogy Carneval herceg öfenségének folyógyulásáról adhatnék örvedetes tudósítást, de ez mégis inkább a hír-rovatvezetőjének a tiszte, én majd csak a betegsége utáni első föllépéséről adok valami halavány képet (ha ugyan a tollam szintén nem fog gyöngékedni).
Az első látogatást a kereskedő ifjuságnál tette meg az örökké fiatal (de azért tudj isten hány éves) herceg. Tiszteletére egészen megtelt a Vadászkiúrt sokat tapasztalt táncterme.

Kereskedőink, iparosaink és egyáltalán polgárságunk előkelői ugyszólván mind együtt voltak. Nem hiába soká készült a bál, de meg is látszott rajta; így legálább többnek nyílt alkalma elhatározni magát arra, hogy szintén részt vegyen Merkur ifjainak a mulatságán, másrészt meg a buzgó rendezőség — bár szeretett volna már egyszer „átesni“ rajta — folyton fáradozott azon, hogy minél tökéletesebb legyen a rendezés, s így a siker is minél szebb legyen. Nem kíméltek áldozatot sem és — úgy látszik — még az anyagi sikert se nagyon tartották szemelőtt (ezt csak a „pult“ mellett szokták tenni), jöllehet jótékony célra volt fordítandó az esztelges „nettó“ bevétel; föelvük volt az erkölcsi eredmény, amire nézve most már — bátran állíthatom — egyikük sem panaszkodhatik.

De hát mi minden is történt ott a nagyteremben? Először is a szárnas lábú collégájuknak az arcképét függesztették ki a karzat falára kereskedő ifjaink; a szegény futó Mercur ünnepi diszben került oda, még meg is volt világitva. A falak több helyütt, ugyszintén az ablakok is szőnyegekkel voltak elfödve; a bálanyának, Putits Sándornénak meg külön hely volt készítve, mint a hogy már az bálók alkalmával történni szokott. De ki győzné a terem díszítését részleteiben leírni?

Elég annyit is mondani, hogy izléssel és eleganciával volt az végezve, úgy, hogy bármely zombori bál is meglegedhetik az ilyen teremmel — értve csakis a díszítést, mert Zombor ezen egyetlen bálterme, a tágasságot illetőleg, a szerénység betegséjében (vagy ha tetszik: erényében) leledzik, a minek következtében aztán nem ritkán panaszolja egyik-másik táncoló, hogy a lábán más is valcerozik néha-néha.

A táncot természetesen a bálanya nyitotta meg s utána a szép-nem többi tagjai kerekedtek föl, strőveforogva járták sorra valamennyi táncot reggelig s csak úgy hat óra felé kezdtek belefáradni a selyempipós lábaeszkák, a mikor aztán oszolni is kezdett a jökedvű közönség. A csárdás mellett kijutott a kólóból is, a minthogy a rendezőségben a szerb nemzeti táncnak épp úgy volt híve, mint a tízes rofogós magyar csárdásnak.

Általában véve azt tapasztaltuk, hogy a bálak „magyar-szerb“ (á-lá „osztrák-magyar“) színezete volt; még a zenében is jelét láttuk ennek, a Rác Gusztiekk szárazfája adta a talp alá valót, hanem megszólt még az annyira népszerű Gyura „zenész“ gárdája is az első kóló megnyitására.

No de azért a két elem megfért egymással, a mint hogy jóbarátságban vannak egyébként is a magyarok a szerbekkel.

Putits Sándorné bálanyán kívül, kit a rendezőség nagy, élővirágból készült bokrétaival tüntetett ki köszönete és tisztelete jeléül, a nőnem szép számmal vett részt a mulatságon. Ott láttuk: Heindlhofer Róbertné, Zsuffa Vincéné, Pekánovits Andrásné, Veszolovszky Péterné, Matzitz Gusztávné, Eibach Istvánné, Deutsch Adolfné, Schönne, Steinné öfverével, Weidinger Sándorné, Tittlné, Marschallné, Andráskané, Krizmanitsné, Tóth Ernőné stb. asszonyokat, továbbá Veszolovszky Ida, Paresetich Etelka, Heindlhofer Etelka, Gromilovits Mariska, Marschall Mariska, Matzitz Mariska, Kovácsévi Viktória, Goldfáhn nővérek, Thum Julesa, Valient Emma, Veigl Mariska, Eibach Berta, Andráska Teréz, Prótits nővérek, Orehoja Etelka, Császár Steffike, Valentinovits N., Krizsán Zórka stb. kisasszonyokat.

És azt hiszem, ezzel be is fejezhetem referádatam.

A viszontlátásig!
Csárdás.

Befagyott a palicsi tó...

Befagyott a palicsi tó simára,
Havas felleg látogat a tanyára.
Köd fekszi meg a vidéket rengeteg,
Számadónak a szép lánya nagy beteg.
Mintha hajnal borulna az estére,
Csecsemője oda buvik keblére.
Síró, rívó másfélnapos a gyermek,
— Szegény anyja, jaj a szive reped meg!

Szűz pártája, koszorúja mivé lett? ...
Porba hullva, utána hull az élet.
Arcán látva a halál rózsái égnei,
Hej téns uram, hogy számol be az égnei?

Vén számadó haraggal a szivében,
Könnyes szemmel az udvarba bemégyen.
„Teins uram hajtsa szivét a jóra,
Zsófi lányom kéreti még egy szóra.“

A teins ur átbállag egy kevésre,
Mint a bűnös az ítélet tevésre.
Lelkét a vád kínozza, gyötri, tépi,
Szülöttje van, halottja is lesz néki.

Szép Zsófi szól könnyet ontó szemekkel:
„Megbocsátok, nemskóra mennem kell.
Isten látja a lelkeket, szerettem,
Szeresse majd az árvámat helyettem.“

Temetésre a tanyás nép mind eljő,
Fehér könnyét lehullatja a felhő.
Vén számadó zokog a téli tájon,
„Szép virágom, Zsófi lányom de szánom.“

Hideg az éj, mindegyre sír az árva,
Édes anyja koporsóba bezárva.
Meny lámpási rideg fényben csak égnek.
— Hej téns uram, hogy számol be az égnei?!

Kajabusz.

Naptár. Február.

Havi és hetű nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
19 Kedd	Zsuzsánna	Zsuzsánna	7 Partén
20 Szer.	Eleuther p.	Sabin vért.	8 Tivadar
21 Csüt.	Orsola	Etelka	9 Nicetas
22 Pént.	Péter székf.	Úsz. Péter	10 Karalamp

Felolós szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Helyettesít: Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

Versenyárgalási hirdetés.

Ó-Kanizsa község mint erkölcsi testület **f. évi március hó 7-ik napján** a járási tekintetes főszolgabíró ur elnöklete alatt reggeli 10 órakor kezdetét veendő nyilvános szóbeli árlejtésen a Széchenyi és Petőfi utcákban emelendő népiskolák és iskolaszolga-lakok építési munkáit iparáganként fogja biztosítani.

A szükséges téglanyagot a község adja. Biztosíték 5%; mely összeg vagy készpénzben, vagy árfolyam szerint számítandó magyar állampapírokkal a versenyárgalás megkezdése előtt leteendő.

A költségvetés iparágankénti főtételei a következők:

A Széchenyi-utcai iskolánál:

1. Föld- és kőművesmunka	1855 frt 75 kr.
2. Ácsmunka	1482 frt 31 kr.
3. Asztalos-, lakatos-, üveges- és mázoló munka	769 frt 57 kr.
4. Vasneműek	177 frt 49 kr.
5. Bádógosmunka	119 frt 63 kr.
Összesen	4404 frt 75 kr.

A Petőfi-utcai népiskolánál:

1. Föld- és kőművesmunka	1760 frt 04 kr.
2. Ácsmunka	1467 frt 82 kr.
3. Asztalos-, lakatos-, üveges- és mázoló munka	834 frt 47 kr.
4. Vasneműek	177 frt 49 kr.
5. Bádógosmunka	122 frt 27 kr.
Összesen	4362 frt 09 kr.

Mind a két iskolánál építendő szolgálakra néve pedig:

1. Föld- és kőművesmunka	226 frt 22 kr.
2. Ácsmunka	322 frt 17 kr.
3. Asztalos-, lakatos-, üveges- és mázoló munka	49 frt 43 kr.
Összesen	597 frt 82 kr.

Miről versenyezni kívánók oly megjegyzéssel értesítenek, hogy a terv, árelemzés, költségvetés, építési leírás és versenyárgalási feltételek a szokásos hivatalos órákban betekintheők. Ó-Kanizsán, 1889. évi február 13-án. 3-1

Mihály Sándor s. k., Szilágyi György s. k., Csuka Sándor s. k.,
közs. jegyző. közs. bíró. közs. mérnök.

517. szám.
kig. 1889.

Pályázati hirdetés.

Topolyai járáshoz tartozó Pacsér községben lemondás folytán megüresedett irnoki állásra ezenel pályázatot nyitattik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt előleges havi részletekben.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, miszerint Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága által 6/közgy. 1887. sz. a. alkotott szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt, sajátkezűleg irt folyamodványukat **f. é. február hó 24-ig** alulírott főszolgabíróhoz annyiival inkább nyújtják be, mivel a később beérkezők figyelembe vételni nem fognak.

Választási határnapul **f. évi február hó 27-ik napjának d. e. 10 órája** Pacsér község-házához tüzetik ki.

Topolyán, 1889. évi február hó 8-án.

Császár Péter,
főszolgabíró.

3-3

Megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy **1889-ik évi február hó 9-én (szombaton)**

az apatini utcában

a „**fehér hajóhoz**“

cimzett ujonnan épült

vendégfogadómat

ünnepélyesen megnyitottam.

Jó ételek és italokról, valamint pontos szolgálattól gondoskodom.

A t. e. közönségnek 8 eszinosan butorozott szoba áll rendelkezésére.

Számos látogatásért esd

kiváló tisztelettel

Hanzmann Ignác,

3-1

vendéglős.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben **főutca 160. sz. a. Frey ur** (ezelőtt Sztanimirovits ur) házában

„a műtakács^{hoz}“ címzett, **Butter-Walter Antal**

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt

vászon- és fehérnemű-különlegesség-üzletet

nyitottam. Áruimat a legelső forrásokból szereztem be és raktáron tartok: **rumburgi, irlandi, hollandi, creas-, ágylepedő-, pamut- és szövött vásznakat;** továbbá: **chiffon- és ágy-gradl, nanking- és inlettet toll-töltésnek; piquet- és Schnür-l-barkettet, piquet-terítőket, vászon-zsebkendőket (fehér és színes), kanavászt, okszfortot és szefirt, színes és ingekre való kartonokat, függöny-szöveteket (fehér és színes), butor-szöveteket, szőnyeget, paplanokat, ágyterítőket és mind a kiházasításhoz szükséges árakat.**

Sok évi, az első házáknál szerzett tapasztalataim folytán, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőimet a legjobb, szolid és jó árakkal, mérsékelt árak mellett szolgálhatom ki. Midőn még becses bizalmát s pártfogását kérem, maradtam kiváló tisztelettel

3-2

Butter-Walter Antal.

1605/1889. szám.

Árlejtési hirdetés.

A Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezett **plávnai róm. kath. paplak helyreállítására iránt 1889. évi február 25-én d. e. 10 órakor** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Miről vállalkozók oly hozzáadással értesítenek, hogy a nyilvános árlejtésen a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénz letétele után vehetnek részt, nemkülönben a zárt írásbeli ajánlatok is a megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva a szóbeli verseny megkezdése előtt az árlejtő bizottsághoz nyújtandók be. Közlebbi feltételek a palánkai kincstári ispánságnál naponta betekintheők. Utóajánlatok figyelembe nem vehetnek. Szegeden, 1889. évi február 14-én. **Magy. kir. államjóságigazgatóság.** Utánnommat nem díjaztatik. 2-1

Hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy

virág- és halotti díszműárú-üzletemet

a Belvárosban, a volt Kaufmann-féle házában

a legújabb divat szerint készített **templomi dísz, lakodalmi és bál-ünnepélyi virág- és koszorúkkal, sirkoszorúkkal** a legnagyobb választékban; ugyszintén **halotti díszműárú-cikkkel** rendeztem be.

Egyben bátor vagyok megjegyezni, hogy a halálesetknél szükséges mindennemű halotti dísz és **szemfödél**, a leggyorsabbtól, a legfényesebb kiállításban készletben van, szerény árak mellett.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönség figyelmét **ercokoporsóimra**, melyek 35-40 forinttól kezdve egész 200 frtig, díszes kiállításban nálam kaphatók.

Felhívom egyuttal a nagyérdemű közönség b. figyelmét díszes és a fővárosi módra kiállított **halottas díszkoszóra**,

mely akár két, akár négy fogattal használható s impozáns kiállításánál fogva nagyon emeli a temetés fényét.

Végül midőn számos megrendelésért esdem, biztosíthatom vevőimet, hogy azon helyzetben vagyok, miszerint a legvalogatottabb kiválmaknak is pontosan és gyorsan eleget tehetek. Mely tisztelettel

6-2

Probojesevits Mariska.

Árlejtési hirdetés.

Rác-Militics gör. kel. hitközség elöljárói részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a templom helyreállítására o. é. 3116 frt 96 kr építési árban engedélyeztetett.

Felhívtnak mindazok, kik ezen építésre vállalkozni óhajtanak, hogy az ezen tárgyban **f. évi március hó 15-én** Rác-Militicsen a gör. kel. iskola épületben megtartandó nyilvános árlejtésen megjelenni sziveskedjenek.

Az árlejtési feltételek, ugy a költségelölírányt, mint építési tervek Gradjanszky István hitközségi elnöknel bármikor megtekintheők.

Rác-Militics, 1889. február hó 8-án.

3-2

A gör. kel. hitközség elnöksége.

1333., 1540. sz.

kig. 1888.

Versenyárgalási hirdetés.

Baja város tanácsa részéről az alsóvárosi népiskolának 17,981 frt 18 kr költséggel tervezett építésének biztosítása iránt ezenel írásbeli ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Vállalkozni szándékozók felhívtnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat **f. évi március hó 13-ának délelőtti 10 órájáig** a városi tanácshoz címezve adják be.

Bánatpénzül a költségvetés összegének 5%-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokkal melléklendő. A sajátkezűleg aláirt ajánlatban ki-teendő számokkal és betűkkel azon egységi árak, melyekért ajánlattevő a munkát elvállalni hajlandó. Ezenkívül az ajánlatnak tartalmaznia kell az ajánlattevő abbeli nyilatkozatát, hogy az építési terveket, az előmért és költségvetést, az általános és részletes építési feltételeket teljesen ismeri, végül csatolandó az ajánlattevő a bánatpénz letételéről Baja város letétpénztára által kiállított elismervény.

A törvényhatóság részére fentartatik a jog, hogy a beérkezett ajánlatok közt szabadon választhat. A tervek, költségvetés és építési feltételek a mérnöki hivatalban betekintheők.

Baján, 1889. február 13-án tartott tanácsülésből.

Drescher,

1-1

polgármester.

Egy jó tekeasztal, a hozzá tartozó kellékekkel együtt, jutányos áron eladó. Bővebb tudósítás a szenttamási községi nagyvendéglősnél kapható.

3-3

1628. sz.

tkvi 1888.

Árverési hirdetés.

A kulai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a palánkai járási takarékpénztár és társai végrehajlatóknak Trifunovits Milán végrehajlatát szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajlati ügyében a hódásghai kir. járásbíró területén lévő, Pivnica község határában fekvő, a pivnicai 278. számú tjkben Trifunovits Péter, Trifunovits férj. Tatits Katalin, Trifunovits Anna, Trifunovits Lyubica kiskoru, Trifunovits Milán, Trifunovits Szvetiszlav, Trifunovits István, ugy kiskoru Trifunovits Jelena és Trifunovits János nevén álló A. II. alatti kétnyved telek földből Trifunovits Milánt egykilenc részben megillető jutalékára 569 frt 66 kriban és az ugyanott foglalt s fentuevezettek nevén álló A. 7 alatti 1207. hr. számú 300 öles egész szőlőre — melyet 44 frt 20 kr váltáságtóke terhel — 143 frt ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi február hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor Pivnica község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri reudelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Kulán, 1888. évi szeptember hó 2-án.

A kulai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.